

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
YANGIN ÖNLEME VE SÖNDÜRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönerge'nin amacı, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine bağlı birim ve kişilerce kullanılan yerleşkelerdeki her türlü yapı, bina, tesis ve işletmenin tasarımı, yapımı, işletimi, bakımı, onarımı ve kullanımı sırasında çıkabilecek yangınların önlenmesi, söndürülmesi, yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirlerin, organizasyonun, eğitimin ve denetimin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi yerleşkelerinde bulunan her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini, can ve mal güvenliği bakımından meydana gelebilecek tehlikeleri en aza indirecek kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu'nun ek 9. maddesi ve Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarih ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'in 136. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen;

a) Acil Durum Aydınlatması: Olağan aydınlatma devrelerinin kesintiye uğraması hâlinde, armatürün kendi gücüyle veya ikinci bir enerji kaynağından beslenerek sağlanan aydınlatmayı,

b) Acil Durum Ekibi: Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama, kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibi,

c) Acil Durum: Afet olarak değerlendirilen olay ile dikkatsizlik, tedbirsizlik, ihmal, kasıt vb. sebeplerle meydana gelen olayların yol açtığı durumları,

ç) Basınçlandırma: Kaçış yollarındaki iç hava basıncını yapının diğer yerlerindeki basınca göre daha yüksek tutarak duman sızıntısını önleme yöntemini,

d) Bina Amiri: Binayı kullanan birimin en üst amirini,

e) Birim Amiri: Birimin en üst yetkilisini,

f) Birimler: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine bağlı tüm birimleri,

g) EN: Avrupa standartlarını,

ğ) Hidrant: Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahale ile söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiyenin bağlantı yapabileceği ağzları,

h) İlgili Standart: Türk standartlarını, bu standartların olmaması hâlinde Avrupa standartlarını, Türk veya Avrupa standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerliliği kabul edilen diğer standartları,

ı) Kaçış (Yangın) Merdiveni: Yangın hâlinde ve diğer acil hâllerde binadaki insanların emniyetli ve süratli olarak tahliyesi için kullanılabilen, yangına karşı korunaklı bir şekilde düzenlenen ve doğal zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan merdiveni,

i) Kaçış Yolu: Oda ve diğer müstakil hacimlerden çıkışlar, katlardaki koridor vb. geçişler, kat çıkışları, zemin kata ulaşan merdivenler ve bina son çıkışına giden yollar dahil

olmak üzere binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki cadde veya sokağa kadar olan ve hiçbir şekilde engellenmemiş bulunan yolun tamamını,

j) KBRN: Kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer tehlikeleri,

k) Koruma ve Güvenlik Birimi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine koruma ve güvenlik hizmeti veren birimleri,

l) KKT: Kuru kimyevi tozu,

m) Kullanıcı Yüğü: Herhangi bir anda, bir binada veya binanın esas alınan belirli bir bölümünde bulunma ihtimali olan toplam insan sayısını,

n) LPG: Sıvılaştırılmış petrol gazını,

o) Mevcut Yapı: Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapı ruhsatı alınıp yapımı devam eden, tamamlanan ya da yapı kayıt belgesi alınmış yapı, bina, tesis ve işletmeyi,

ö) Rektör: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörünü,

p) Rektörlük: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörlüğünü,

r) Sivil Savunma Uzmanlığı: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sivil Savunma Uzmanlığını,

s) TS: Türk Standartları Enstitüsünce yürürlüğe konulmuş Türk standartlarını,

ş) Üniversite: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesini

t) Yangın türü: Yanmakta olan maddeye göre;

A Sınıfı Yangın: Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddeler yangınını,

B Sınıfı Yangın: Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddeler yangınını,

C Sınıfı Yangın: Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yangınını,

D Sınıfı Yangın: Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddeler gibi metaller yangınını,

E Sınıfı Yangın: Elektrik yangınını,

F Sınıfı Yangın: Bitkisel ve hayvansal pişirme yağları yangınını,

u) Yangın Algılama ve Uyarı Sistemi: Binaların yangından korunmasını sağlamak, can ve mal kaybını önlemek amacıyla kurulan sistemi,

ü) Yangın Tahliye Projesi: Mimari proje üzerinde, kaçış yollarının, yangın merdivenlerinin, acil durum asansörlerinin, yangın dolaplarının, itfaiye su verme ve alma ağızlarının ve yangın pompalarının yerlerinin renkli olarak işaretlendiği projeyi,

v) Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığını,

y) Yerleşkeler: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin bina, tesis vb. yapılarının bulunduğu arazileri,

z) Yönerge: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesini,

aa) Yönetmelik: Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'i,

bb) YSC: Yangın söndürme cihazını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Görevler, Yetkiler, Sorumluluklar ve Yasaklar

İlkeler

MADDE 5- (1) Bu Yönerge’de tanımlanmamış ve açıklama gerektiren, yeni yapı veya mevcut binalarda proje değişikliği gerektiren onarım ve tadilat ile ilgili hususlarda Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

Görev, yetki ve sorumluluk

MADDE 6- (1) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanmasından ve her türlü yangın güvenlik önlemlerinin alınmasından Rektör adına Dekanlar; Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu, Enstitü ve Araştırma Uygulama Merkezi Müdürleri; Genel Sekreter ve Yardımcıları, Daire Başkanları; Fakülte, Yüksekokul ve Enstitü Sekreterleri; Şube Müdürleri, bağımsız hizmet binalarında binayı kullanan birimin en üst amirleri,

(2) Binaların yangın söndürme, algılama ve tahliye projelerinin tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanmasından, Üniversiteye bağlı yerleşkelerdeki her türlü yapı, bina ve tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerindeki yapısal yangın tedbirlerinin alınmasından ve planlanmasından Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı,

(3) Her türlü yangın güvenlik eğitim hizmetlerinin planlanmasından, koordinasyonundan ve gerçekleştirilmesinden Sivil Savunma Birimi,

(4) Yangın sırasında, yangının çıktığı yer ve civarında, itfaiye ve ambulans araçlarının yönlendirilmesi, kolaylıkla yanaşması, park etmesi ve yangın bölgesine ilgisiz kişilerin girmesinin engellenmesi ile ilgili hususlardan Koruma ve Güvenlik Birimi,

(5) Üniversitenin tüm yerleşkelerinde kullanılan her türlü bağımsız yapının yangın tedbirlerini almaktan veya aldirmaktan birimin en üst amiri,

(6) Müşterek kullanılan yapılarda, en fazla kullanım alanına ve kullanıcı sayısına sahip birim başta olmak üzere, diğer birimlerle birlikte birimlerin en üst amirleri zincirleme olarak görevli, yetkili ve sorumludur.

Genel sorumluluklar ve yasaklar

MADDE 7- (1) Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığını veya duman çıktığını gören herkesin ivedi olarak 112 Acil Çağrı Merkezini arayarak itfaiyeye haber vermesi ve yangın yerini tam ve doğru bir şekilde tarif etmesi gerekir.

(2) Yerleşke içerisindeki varsa telefon kabinlerine, lojmanlar ve diğer uygun yerlere, binaların güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulunduğu yerlere, kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte “YANGIN 112” yazılması gerekir.

(3) Yangına müdahaleyi kolaylaştırmak, itfaiye araçlarının yapıya kolayca yanaşmasını sağlamak üzere, yapıların ana girişine ve civarına park yasağı konulmasından trafik levha ve işaretleri ile donatılmasından ve takibinden Koruma ve Güvenlik Birimi sorumludur.

(4) Binalara ait Acil Durum Planları, Üniversiteye bağlı tüm binaların girişinde, yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde bulundurulur. Mimari proje üzerinde ve kat bazında yapılan bu planlarda binanın kaçış yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, yangın söndürme cihazları, elektrik panoları, su vanaları, itfaiyeye su verme ağızları, yangın pompaları ile jeneratörün yeri renkli olarak işaretlenir. Bu planların birer örneği Sivil Savunma Birimine de gönderilir.

(5) Yangın hâlinde Acil Durum Ekiplerince derhal müdahale edilerek 112 Acil Çağrı Merkezi aranır. Yerel itfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesinden sonra Acil Durum Ekipleri onun emriyle hareket etmek zorundadır.

(6) Gerek Acil Durum Ekiplerinin gerekse itfaiye ekiplerinin can ve mal güvenliğini korumak üzere verecekleri karar ve talimatlara diğer üniversite çalışanları da uymak zorundadır.

(7) Üniversite çalışanları, bina kullanıcıları, gönüllü ekipler ve olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerine yardımcı olmak zorundadırlar.

(8) Yerleşkeler içerisinde görevli ve yetkili kişiler dışında ateş yakmak, ateşle uğraşmak yasaktır. Kâğıt, plastik ve naylon gibi kolay yanan maddeler ile kıvılcımlı küllerin ve sigara izmaritlerinin kapalı mekânlara, kapı önlerine, ormanlık alanlara, yol üzerine atılması ve dökülmesi yasaktır.

(9) Araçların, dar yollara veya yol üzerinde itfaiye araçlarının geçişini zorlaştıracak şekilde park edilmesi, itfaiye araçlarına yol verilmemesi, yaya kaldırımını aşacak şekilde tabela ve afiş asılması, herhangi bir şekilde yolun kapatılması yasaktır.

(10) Yerleşkelerde kullanılan her türlü sabit veya taşınabilir yangın güvenlik malzeme, tesisat ve cihazlarını kullanılmayacak hâle getirmek, bozuk vaziyette bulundurmamak, yangın hortumlarının ve alarm butonlarının önünü kapatmak, yangın söndürme tesis ve malzemelerini amacı dışında kullanmak yasaktır.

(11) Yönerge'nin bu bölümündeki maddelerinden ve itfaiyeye yardım ve yasaklarla ilgili hususların uygulanmasından, bina amirleri ve lojman yöneticileri sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yangın Güvenliği Sorumluluğu ve Önlemler

Yangın güvenliği sorumluluğu

MADDE 8- (1) Yerleşkelerdeki her türlü tesis, yapı ve binaların yangın güvenliğinden birimlerde çalışma odalarında oda kullanıcıları, laboratuvarlarda laboratuvar sorumluları, ortak kullanım alanlarında hizmetli personel, genel yangın güvenliğinden bina amiri veya yöneticisi zincirleme olarak, birimlerin sorumluluk alanı dışındaki yerlerde ise Koruma ve Güvenlik Birimi sorumludur.

(2) Çalışma saatleri dışında hafta sonu tatili, resmi tatil, bayram tatili vb. kalan tüm zamanlarda genel yangın güvenliğinden nöbetçi Koruma ve Güvenlik Birimi personeli sorumludur.

Genel idari önlemler

MADDE 9- (1) Bina amirleri tarafından bina içerisindeki mevcut tüm kapılar numaralandırılır ve yedek anahtarlara numara plakası takılarak uygun bir yerde muhafaza edilir. Mesai saati dışında ve acil durumlarda güvenlik görevlilerinin derhal müdahale edebilmesi için dış kapı anahtarlarının birer kopyası Koruma ve Güvenlik Birimine zimmetle verilir. Koruma ve Güvenlik Birimi, olası bir yangın durumunda bina amirini bilgilendirir.

(2) Yangında ilk kurtarılacak kıymetli evrak veya önemli eşyaların olduğu dolapların üzerine "YANGINDA İLK ÖNCE KURTARILACAKTIR." cümlesi yazılır.

(3) Bina içinde ve dışında atık kâğıt veya geri dönüşüm kutusu haricinde kâğıt toplanmaz ve biriktirilmez. Binaların bodrum katlarında kontrolsüz şekilde ahşap, kâğıt, plastik gibi yangına neden olacak maddeler bulundurulmaz.

(4) Binalarda bulunan yangın merdivenleri ile yangın kaçış yollarının önü kapatılamaz ve depo olarak kullanılamaz. Yangın kaçış kapıları içten kolaylıkla açılacak şekilde ayarlanır.

(5) Arşivlere ve depolara görevlisi olmadan girilemez. Bu alanlarda sigara içilmez, yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(6) Herhangi bir yerde yangına sebep olabilecek bir çalışma yapıldığında, olası yangın risklerine karşı taşınabilir yangın söndürme cihazı bulundurulması zorunludur. Bu hususta çalışmayı yapan ve yaptırımlar birlikte sorumludur.

(7) Depo, arşiv, oda vb. yerlerde elektrik ocakları, elektrikli ısıtıcılar, çay ve kahve makineleri gibi cihazlar kullanmak yangın güvenliği açısından yasaktır. Ofisler ve

laboratuvarlar gibi yerlerde ise bu ve benzeri cihazların kullanılması nedeniyle yangına sebep olunması hâlinde ilgili kişiler hakkında gerekli yasal işlem yapılır.

(8) Arşivlerde ve depolarda aydınlatma lambaları ve elektrik tesisatına yakın yerlere, yangın güvenliği açısından evrak, dosya, klasör vb. malzeme konulmaz.

(9) Çay ocakları ve mutfaklarda kullanılan, LPG tüpü, doğalgaz ya da elektrik ocakları için gerekli emniyet tedbirleri, o birimin amiri tarafından alınır. Görevli personel bu yerleri terk ederken fişin çekilmesi, tüpün kapatılması gibi gerekli önlemleri almakla sorumludur.

(10) Yangın yönünden hassas bölümleri olan birimler, bu bölümlere birer sorumlu tayin eder, çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır. Ayrıca birimler, ilgili personelin iletişim bilgilerini gösteren listeleri ellerinde hazır bulundururlar.

(11) Boya, tiner, benzin gibi yanıcı ve parlayıcı maddelerin kullanıldığı yerlerde, gerekli yangın önleme tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(12) Kuru ot, kuru yaprak, kurumuş dal vb. atıkların yangına sebep olmaması için Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı gerekli yangın önleme tedbirlerini alır.

(13) Katı yakıtların kullanıldığı yerlerdeki bacalar, kullanıcıları tarafından sık sık temizlenir.

(14) Tarihî yapılarda, yangın güvenlik önlemleri, yapının özelliğine uygun ve yapıya zarar vermeyecek şekilde düzenlenir. Herhangi bir tesisat yapılacağı zaman Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun görüşü alınır.

(15) Toplantı veya tören yapılacak yerlerde, başlama saatinden önce gerekli acil durum tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(16) Olası bir yangın sonrası, yangının yeri, tarihi, saati, nedeni, yangına müdahale şekli, kullanılan malzemeler ile can ve mal kaybının neler olduğunu belirten bir Yangın Tutanağı düzenlenir ve bir sureti de Sivil Savunma Birimine verilir.

(17) Yerleşke ve birimler içerisinde hizmet verenler de bu Yönerge hükümlerine tâbidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Binaların Kullanım Sınıfları ve Tehlike Sınıflandırmaları

Binaların kullanım sınıfları

MADDE 10- (1) Binalar kullanım özelliklerine göre; konutlar, büro binaları, konaklama, ticaret, toplanma, depolama ve karışık kullanım amaçlı binalar, yüksek tehlikeli yerler, endüstriyel yapılar ve kurumsal binalar şeklinde sınıflandırılmıştır. Üniversitenin kullanımında olan bina, yapı ve yerlerde bu sınıflandırma göz önünde bulundurularak gerekli koruma önlemleri alınır.

Tehlike sınıflandırmaları

MADDE 11- (1) Tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen faaliyetlerin niteliğine bağlı olarak düşük, orta ve yüksek tehlikeli yerler şeklinde belirlenir. Bir binanın çeşitli bölümlerinde değişik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyorsa, binanın korunma tedbirleri en yüksek tehlike sınıfına göre belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Binaya Ulaşım Yolları

Binaya ulaşım yolları

MADDE-12 (1) İtfaiye araçlarının yerleşkelerdeki her binaya rahatlıkla ulaşabilmesi için, yolların yeterli genişlikte olması gerekir. Koruma ve Güvenlik Birimi yolları açık tutmakla yükümlüdür.

(2) Bina amiri, yangın halinde bariyerleri açık bulundurmak ve itfaiye araçlarının binanın her yönüne rahatlıkla ulaşabilmesi için bina etrafında uygun genişlikte sert zemin oluşturmak durumundadır.

ALTINCI BÖLÜM

Döşemeler, Cepheler, Çatılar

Döşemeler

MADDE 13- (1) Üniversiteye bağlı birim ve kişilerce kullanılan tüm yapıların, döşeme ve tavan kaplamaları yangına dayanıklı malzemelerle yapılır, kolay yanıcı malzemeler kullanılmaz.

(2) Su, elektrik, ısıtma ve havalandırma vb. ile ilgili tesisatların döşeme veya tavan kaplamalarından geçmesi hâlinde, tesisat çevresi yangına karşı dayanıklı malzemelerle yalıtılır.

Cepheler

MADDE 14- (1) Bina dış cephe yüzeylerine izinsiz afiş, branda, bez, reklam panoları vb. asılamaz.

(2) Dış cephe pencere önlerine saksı, su şişesi vb. malzemeler konulmaz.

Çatılar

MADDE 15- (1) Çatıya giriş kapısı her zaman kilitli tutulur. Çatıya izinsiz girişe müsaade edilmez ve çatı belirli aralıklarla temizlenir.

(2) Çatılarda, parlayıcı, yanıcı vb. madde bulundurulmaz, depo veya arşiv olarak kullanılamaz.

(3) Çatılara elektrikle çalışan cihazlar yerleştirilmez. Yerleştirilmesi zorunlu ise yangına karşı dayanıklı kablolar kullanılır ve kablo demir boru içerisinden geçirilerek tesis edilir.

(4) Çatı aydınlatması olarak el feneri, ışıldak vb. cihazlar dışında mum veya kâğıt gibi alevli aydınlatma kullanılmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kaçış Yolları, Merdivenleri ve Kapıları

Kaçış güvenliği esasları

MADDE 16- (1) Binalarda, yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıların hızlı bir şekilde kaçışlarını sağlayacak, binanın her noktasından serbest ve engelsiz olarak erişilebilen kaçış yolları belirlenir.

(2) Kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü vb. bileşenler takılamaz. Ancak koruyucu güvenlik önlemleri de ihmal edilmez.

(3) Çıkışlar, kullanıcıların herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca gösterecek şekilde düzenlenir. Çıkış niteliği taşımayan kapı vb. düzenlemeler gerçek çıkışla karıştırılmayacak şekilde gösterilir ve işaretlenir.

Kaçış yolları

MADDE 17- (1) Kaçış yolları, bir binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır. Bu yol üzerine hiçbir eşya, madde vb. konulmaz.

(2) Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

Kaçış Merdivenleri

MADDE 18- (1) Binadaki bodrum kat dâhil ortak merdivenlerin yangın ve diğer acil durumlarda kullanılacak özellikte olanları, kaçış merdiveni olarak kabul edilir. Bu merdivenlerin basamakları, kaymayı önleyici malzemelerle donatılır ve kaçış merdivenlerine geçişler sürekli açık tutulur.

(2) Kaçış merdivenlerinin kullanıma uygun şekilde boş bulundurulmasından bina amiri veya yöneticisi sorumludur.

Kaçış yolu kapıları

MADDE 19- (1) Kaçış yolu kapı kanatları kullanıcıların hareketlerini engellemeyecek şekilde düzenlenir. Kullanıcı yükü 50 (elli) kişiyi geçen binalarda kaçış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır. Kaçış merdiveni, kaçış koridoru ve yangın güvenlik holü kapıları kaçış yönünde, kapı kolu kullanılmadan açılacak şekilde düzenlenir.

(2) Kaçış yolu kapılarının el ile açılması, kilitli tutulmaması ve yol üzerinde eşik olmaması gerekir. Döner kapılar ve turnikeler kaçış kapısı olarak kullanılamaz.

(3) Kendiliğinden kapanabilen düzenekler ile donatılan kapıların, itfaiyecilerin veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girmesine de elverişli olması gerekir.

(4) Kaçış yolu aydınlatmaları her an kullanıma hazır bulundurulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Özel Durumlar

Rampalar

MADDE 20- (1) Bina dış girişlerine engelli bireylere yönelik yeterli genişlik ve eğimde, kaymaz rampa düzenlemeleri yapılır.

(2) Rampalar, duvar veya korkuluk düzenlemeleri ile güvenli hâle getirilir, rampaların zeminle birleştiği yerin düzgün ve engebesiz olması sağlanır.

(3) Engelli kişilere Üniversitede buldukları süre zarfında yangın veya deprem gibi acil durumlarda bulunduğu birim tarafından refakatçi görevlendirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kazan Daireleri ve Yakıt Depoları

Kazan daireleri

MADDE 21- (1) Kazan dairelerinde yanıcı, kolay alevlenici vb. madde bulundurulmaz veya depolanmaz, sigara içilmez.

(2) Kazan dairesi sürekli temiz bulundurulur.

(3) Kazan dairesinde doğalgaz kullanılması halinde doğalgaz sayaçları kazan dairesi dışına yerleştirilmelidir. Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek ana kapatma vanası ve elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılacak bir yere konulur ve önlerine müdahaleyi zorlaştıracak malzeme ve araç konulamaz. Bunların yerini gösteren ve doğal gazla ilgili dikkat edilecek hususları belirten uyarı levhaları uygun yerlere asılır.

(4) Kazan dairesinde doğalgaz kullanılması hâlinde doğalgaz algılayıcıları bulundurulması ve gaz kaçağına karşı doğal veya mekanik havalandırmanın yapılması gerekir. Gaz sızıntısı olması hâlinde gazın birikmemesi için gerekli tedbirler alınır.

(5) Kazan dairesi iç tesisatının, gaz kesme ve tüketim cihazlarının ve bacaların periyodik kontrol ve bakımları yetkili servislere yaptırılır.

(6) Kazan dairesi çalışanlarının tesisatları tanıması, gaz kesme vanalarının yerlerini öğrenmesi ve herhangi bir gaz kaçağı vb. olumsuz durumlarda buna karşı nasıl hareket edeceğine dair bilgilendirilmesi gerekir.

(7) Kazan dairelerinde, en az 1 (bir) adet 6 kg'lık çok maksatlı kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ve büyük kazan dairelerinde en az 1 (bir) adet yangın dolabı bulundurulur.

(8) Kazan dairelerinde, yetkili kurum tarafından verilmiş kazan dairesi işletmeciliği kurs sertifikası bulunmayan kişiler çalıştırılmaz.

Yakıt depoları

MADDE 22- (1) Yakıt depoları ilgili Türk Standartlarına uygun olarak yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş yerlere konumlandırılır. Merdiven altına vb. yerlere konulmaz.

(2) Depoların metal bölümleri, statik elektriğe karşı topraklanır ve yeterli havalandırma sağlanır. Ayrıca bu yerler uygun söndürme cihaz ve sistemleri ile donatılır.

ONUNCU BÖLÜM

Yemekhaneler, Mutfaklar, Çay Ocakları, Sobalar ve Bacalar

Yemekhaneler, Mutfaklar ve Çay Ocakları

MADDE 23- (1) Yemekhanelerin, davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılması ve ocaklarda kullanılan gazın özelliklerine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatı kurulması gerekir.

(2) Yemekhanelerin iyi havalandırılması ve alternatif çıkışlarının olması gerekir.

(3) Çay ocakları, yangına karşı dayanıklı bölmeler ile ayrılmış biçimde düzenlenir. Bölmeler, ahşap ve diğer kolay yanıcı maddelerden olamaz.

(4) LPG tüpleri bodrum katta bulundurulamaz. LPG kullanılan mutfakların veya çay ocaklarının, gaz algılama ve uyarı sistemleri ile donatılması, gaz akışını kesen otomatik emniyet vanasının ve havalandırmasının bulunması gerekir.

Soba ve Bacalar

MADDE 24- (1) Sıvı ve katı yakıtlı kazan bacaları altında bir kurum temizleme menfezi bulundurulur ve belirli aralıklarla yetkili kişilere temizlenir. Bacaların temizliğinden bina amiri veya yöneticisi sorumludur.

(2) Isıtma aracı olarak soba kullanılan yerlerde, soba altına metal kaplı tabla, mermer vb. malzeme konulur.

(3) Soba borusunun pencereden çıkartılması gerekiyorsa sac konulmuş bir pencereden çıkartılır, saçaktan 35-40 cm uzakta konumlandırılır. Sobanın devrilmemesi için boruların birleştiği yerden çember geçirilir, tavana tel ile tutturulur.

(4) Kullanım sırasında soba kapakları açık bırakılmaz, alt ve yanlarında odun, çıra, kömür, kibrit, benzin, gaz vb. yanıcı ve parlayıcı madde bulundurulmaz.

(5) Borular ve bacalar belirli aralıklarla temizlenir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Sığınaklar, Sığınma Yerleri ve Otoparklar

Sığınaklar

MADDE 25- (1) Sığınak yeri ayrılması zorunlu bulunan bina ve tesislerde sığınaklar başka bir amaç için kullanılamaz.

(2) Sığınakların çöp ve diğer atıkların kolayca uzaklaştırılabileceği şekilde düzenlenmesi gerekir.

(3) Sığınakların mutlaka mekanik yollarla havalandırması, yangına karşı koruyucu önlemlerinin alınması gerekir.

Sığınma yerleri

MADDE 26- (1) Sığınak olmayan binalarda, penceresi az, tavan ve duvarları sağlam olan yerler sığınma yeri olarak seçilebilir ve sığınaklarda bulunması gereken malzemeler, bu yerlerde de bulundurulur.

Otoparklar

MADDE 27- (1) Otopark olarak düzenlenen alanlar, itfaiye araçlarının binaya yaklaşmasını engelleyecek ve binaların yangın güvenliğini tehlikeye düşürecek şekilde düzenlenemez.

(2) Bina bodrumlarına veya kapalı alanlara LPG veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar konulmaz.

(3) Yönergenin bu bölümünde yer alan hususların uygulanmasından, sığınak, sığınma yeri ve otoparkı olan binaların amirleri sorumludur.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Asansörler, Paratoner, Transformatör ve Jeneratör

Asansörler

MADDE 28- (1) Mevcut veya yeni yapılan asansörlerin, yangın uyarı sistemleri ile donatılması, yangın uyarısı alındığında kapıları açılmadan doğrudan acil çıkış katına giderek kapıları açık şekilde bekleyecek özellikte olması, gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılacak elektrikli sisteme sahip olması ve kat çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

(2) Asansörler, deprem anında deprem sensöründen alacağı uyarı üzerine durabileceği en yakın kata gidip, kapıları açık bekleyecek özellikte düzenlenir.

(3) Asansörlerin belirli aralıklarla bakımı yapılır, kuyusu temizlenir.

Paratoner

MADDE 29- (1) Binalara yıldırım tehlikesine karşı koruma tesisatı yapılır. Elektrik yükünün diğer tesisat üzerinde risk oluşturmadan toprağa iletebileceği bağlantısının sağlanması ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulması gerekir.

(2) Paratoner tesisatının bakım ve kontrolleri ilgili birimler tarafından yapılır.

Transformatör ve Jeneratör

MADDE 30- (1) Transformatörün veya jeneratörün bulunduğu yerlerde yangın olması hâlinde, çıkan dumanların ve sıcaklığın binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi, serbest hareketi engellememesi sağlanır. Bu yerlere uygun tipte otomatik yangın algılama ve söndürme sistemi yapılır.

(2) Transformatör ve jeneratör merkezlerinden temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Acil Durum Aydınlatması, Yönlendirmesi ve Kontrol Sistemleri

Acil durum aydınlatması, yönlendirmesi ve kontrol sistemleri

MADDE 31- (1) Acil durum aydınlatma sistemleri, elektrik enerjisinin güvenlik amacıyla kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek kaçış yolları ve merdivenlerini sürekli ve yeterli aydınlatacak şekilde düzenlenir. Sadece doğal aydınlatma kabul edilemez.

(2) Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda acil durum yönlendirmeleri yapılır.

(3) Yönlendirme işaretlerinin aydınlatma sistemleri, normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek en az iki saat süreyle işlev görecektir şekilde düzenlenir.

(4) Yönlendirme işaretleri, yeşil zemin üzerine beyaz olarak ilgili yönetmelik ve standartlara uygun semboller ile birlikte, normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için “ÇIKIŞ”, acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, “ACİL ÇIKIŞ” yazısından oluşur.

(5) Yönlendirme işaretlerinin, kaçış yolu üzerindeki her noktadan kolaylıkla görülebilecek şekilde ve gerektiği sayıda düzenlenmesi şarttır. Yönlendirme işaretleriyle karışıklık oluşturabilecek hiçbir ışıklı işarete izin verilmez.

(6) Acil durum kontrol sistemlerinin yangın, deprem vb. acil durumlarda, kapanması gereken kapıları kapatma, açık bulundurulması gereken kapı ve turnikeleri açık bulundurma, elektromanyetik kapı tutucuları serbest bırakma, basınçlandırma cihazlarını devreye sokma, acil durum aydınlatma ve duman kontrol sistemlerinin fonksiyonlarını yerine getirme, güvenliğe ikaz verme gibi özelliklere sahip olması gerekir.

(7) Çalışır vaziyette kalması gereken tüm yangın kontrol sistemlerinin beslediği kabloların yangına karşı en az bir saat dayanabilecek özellikte olması gerekir.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri

Yangın algılama ve uyarı sistemleri

MADDE 32- (1) Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54'e uygun olması gerekir.

(2) Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların kopukluk, kısa devre ve toprak kaçağı gibi arızalara karşı sürekli kontrol altında tutulması gerekir ve sistemin devre dışı kalması durumunda koruma işlevi Koruma ve Güvenlik Birimi tarafından yerine getirilir.

(3) Yangın algılama ve uyarı sisteminin, manuel, otomatik veya bir söndürme sisteminden aldığı uyarılardan biri veya birkaçı ile devreye girmesi gerekir.

(4) Yangın algılama ve uyarı sisteminin devreye girmesi hâlinde, binadaki bütün kullanıcılar ve acil durum ekipleri sesli veya ışıklı olarak ya da direkt hatlar üzerinden güvenlik merkezine alarm verir. Uyarı seslerinin başka amaçlarla kullanılan seslerden ayırt edilebilen özellikte olmasına dikkat edilir.

(5) Yapı inşaat alanı büyük ve kullanıcı sayısı çok olan binalarda bina kullanıcılarının ivedi olarak tahliyesinin sağlanabilmesi için anons sistemleri kurulması gerekir.

(6) Yangın kontrol panelleri, binanın giriş katında ve güvenlik personelinin bulunduğu yere yakın tesis edilir.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Yangın Söndürme Sistemleri

Sulu söndürme sistemleri

MADDE 33- (1) Sulu söndürme sistemleri için kullanılacak su depoları, başka amaçlarla kullanılmaz, söndürme sistemlerine hizmet verecek yeterli su basınç ve debi değerine sahip olmasına dikkat edilir.

(2) Mevcut yangın dolaplarının TS EN 671-1, yangın hortumlarının ise yuvarlak yarısert TS EN 694 normuna uygun olarak düzenlenmesi gerekir. Bunların periyodik bakımları bina amirinin veya bina yöneticisinin sorumluluğundadır.

(3) İçeriden söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiye araçlarının kolay yanaşabileceği ve bağlantı yapabileceği hidrant sistemi düzenlenir.

Köpüklü, gazlı, kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri

MADDE 34- (1) Köpüklü, gazlı, kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri, suyun söndürme etkisinin yeterli görülmediği ve su ile reaksiyona girebilecek maddelerin bulunduğu yerlerde tesis edilebilir. Bu sistemler ilgili standartlara göre yapılır.

ON ALTINCI BÖLÜM **Taşınabilir Söndürme Cihazları**

Taşınabilir söndürme cihazları

MADDE 35- (1) Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mevcut duruma ve risklere göre belirlenir. Buna göre çıkması muhtemel;

A sınıfı yangınlar için çok maksatlı KKT (kuru kimyevi tozlu) veya sulu,

B sınıfı yangınlar için KKT (kuru kimyevi tozlu), karbondioksitli veya köpüklü,

C sınıfı yangınlar için KKT(kuru kimyevi tozlu) veya karbondioksitli,

D sınıfı yangınlar için KMT (kuru metal tozlu)

E sınıfı yangınlar için iletken olmayan KKT, halokarbon veya karbondioksitli,

F sınıfı yangınlar için özel olarak geliştirilmiş ıslak kimyasallar bulundurulur.

(2) Hastanelerde, okullarda, laboratuvarlarda, anaokulunda ve kreşte sulu veya temiz gazlı söndürme cihazları tercih edilir.

(3) Düşük tehlike sınıfında yer alan binalarda her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında yer alan binalarda her 250 m² yapı inşaat alanı için bir adet olmak üzere uygun tipte 6 (altı) kg yangın söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

(4) Kazan dairelerinde, depolarda, arşivlerde ve diğer tesisat dairelerinde ayrıca tekerlekli tip söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

(5) Söndürme tüpleri görülebilecek yerlere veya yangın dolaplarının içine, aralarında en fazla 25 metre mesafe olacak şekilde duvarlara, yaklaşık 90 cm yüksekliğe asılır.

(6) Arabalı yangın söndürücülerin TS EN 1866 ve diğer taşınabilir yangın söndürme tüplerinin ise TS 862- EN 3 kalite belgesi olması şarttır.

(7) Yangın söndürücülerin periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürücülerin bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının vereceği dolum ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis veren firmalar, istenildiğinde müşterilerine belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme tüplerinin altı ayda bir kontrol edilmesi, yıllık genel bakımlarının yapılması, standartlara uygun toz kullanılması ve dördüncü yılın sonunda tozun yenilenerek hidrostatik testlerinin yapılması gerekir.

(8) Cihazların dolum için alınması halinde, yangın güvenliğini tehlikeye düşürmemek için firmalar, aldıkları tüplerin yerine, aynı özellikte ve sayıda tüpleri geçici olarak bırakmak zorundadır.

ON YEDİNCİ BÖLÜM **Periyodik Testler, Bakım ve Denetim**

Periyodik testler, bakım ve denetim

MADDE 36-(1) Bu Yönerge'de öngörülen ve yeni yapılan binalarda acil aydınlatma ve yönlendirme, yangın algılama ve uyarı sistemleri Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından binanın en üst amirine tam ve çalışır vaziyette yazılı olarak teslim edilir. Kabul işlemlerinden sonra bina amiri veya yöneticisi, standartlara uygun olarak sistemlerin ve cihazların bakımından, denetiminden ve çalışır vaziyette tutulmasından sorumlu olur.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM Tehlikeli Maddeler

Genel hükümler

MADDE 37- (1) Tehlikeli maddeler; patlayıcı maddeler, parlayıcı ve patlayıcı gazlar, yanıcı sıvılar, yanıcı katı maddeler, oksitleyici maddeler, zehirli ve iğrendirici maddeler, radyoaktif maddeler, dağılayıcı maddeler ve diğer tehlikeli maddelerdir. Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin veya bu maddelerle yapılan işlerin ilgili standartlara uygun olması zorunludur.

(2) Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin tehlike sınıfına göre çevre güvenliğinin sağlanması ve statik elektriğe karşı topraklanması gerekir.

(3) Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerdeki kapıların, pencerelerin ve havalandırma kanallarının basınç karşısında dışarıya doğru açılması gerekir.

(4) Tehlike anında bu yerlerde bulunanların kolaylıkla kaçabilmeleri veya tahliye edilebilmeleri gerekir. Bu yerlerin pencerelerinde parmaklık veya demir kafes bulunamaz.

(5) Bu maddelerin bulunduğu kapalı yerlerin tabanı, tavanı ve duvarları yanmaz, kolay temizlenir malzemelerden yapılır. Açık alanlar ise tel örgü, duvar veya demir kafes ile çevrilir ve uyarı levhaları asılır.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM Parlayıcı, Patlayıcı ve Yanıcı Maddeler

Parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı maddeler

MADDE 38- (1) Bu maddelerin bulunduğu yerler mutlaka havalandırılır. Güneş ışınlarına, radyasyon ısısına, neme ve diğer ısı kaynaklarına karşı gerekli emniyet tedbirleri alınır.

(2) Bunların bulunduğu yerlerde ısıtma veya aydınlatma amacı ile alev veren cihaz veya maddeler kullanılmaz.

(3) Bu maddelerin bulunduğu yerlere uyarı levhaları asılır. İzinsiz hiç kimsenin girmesine müsaade edilmez.

(4) Bu yerler özellikle yangın önleme sistemleri ile donatılır ve sistem her zaman kullanıma hazır bulundurulur. YSC olarak özellikle köpük, karbondioksit, su ve KKT bulundurulur.

(5) Bu yerlerde herhangi bir olumsuzluğa meydan vermemek için uzman bir sorumlu belirlenir. Çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır.

YIRMİNCİ BÖLÜM Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri, Eğitim ve Denetim

Ekiplerin kuruluşu ve görevleri

MADDE 39- (1) Üniversiteye bağlı bütün yerleşim birimlerinde her türlü tesis, yapı ve binalarda aşağıdaki acil durum ekiplerinin oluşturulması gerekir. Bunlar;

Söndürme Ekibi (en az 3 kişi): Yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesini engellemek ve söndürmekle görevlidir.

Kurtarma Ekibi (en az 3 kişi): Önce can, sonra mal kurtarma işlerini yapmakla görevlidir.

Koruma Ekibi (en az 2 kişi): Kurtarılan eşya ve evrakı korumak, panik ve kargaşayı önlemekle görevlidir.

İlk Yardım Ekibi (en az 2 kişi): Yaralanan ve hastalanan kişilere ilk yardım yapmakla görevlidir.

(2) Oluşturulan her ekipte 1 (bir) kişi ekip başı seçilir. Ekiplerin görevleri, isim listesi ve adres bilgileri oluşturulacak Sivil Savunma Köşesi'ne asılır.

Eğitim

MADDE 40- (1) Acil durum ekipleri, verilecek eğitime ve tatbikata katılmak zorundadır. Oluşturulan ekipler ilgili birim yöneticisinin sorumluluğunda, yangından korunma, yangının söndürülmesi, can ve mal kurtarma ile ilk yardım faaliyetleri ve itfaiye ile işbirliği ve organizasyon sağlanması konularında, gerekirse mahalli itfaiye ve AFAD teşkilatlarından yararlanılarak eğitilir ve yapılan tatbikatlarda bilgi ve becerileri artırılır. Ayrıca bütün görevliler ve koruma personeli binadaki yangın söndürme aletlerinin nasıl kullanacağı ve en kısa zamanda itfaiyeye nasıl ulaşılacağı konularında uygulamalı eğitimden geçirilir.

Denetim

MADDE 41- (1) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı, Rektör adına Sivil Savunma Birimi ve İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü tarafından denetlenir. Denetim esnasında bina amiri veya yöneticisi binanın bütün bölümlerini ve teçhizatını göstermek ve konuyla ilgili istenilen bilgileri vermek zorundadır.

(2) Denetim sonuç raporları ilgili birimlere gönderilerek varsa eksikliklerin en kısa sürede giderilmesi istenir. Bina amirlerince bu eksikliklerin giderilmesi zorunludur.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Ödenek

Ödenek

MADDE 42- (1) Binaların yangından korunması amacıyla bu Yönerge'de belirtilen sistem ve tesisatın yapımı, araç, gereç ve malzemenin alımı, bakımı ve onarımı için yıllık bütçelere ödenek konulur. Konulan bu ödenek başka hiçbir amaç için harcanamaz.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yönergeye aykırı hâller

MADDE 43- (1) Bu Yönerge hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında adli ve/veya idari işlem tesisinde Rektör yetkilidir.

Hüküm bulunmayan hâller

Madde 44- (1) Bu Yönerge'de hüküm bulunmayan hâllerde, Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarih ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 45- (1) Bu Yönerge, Senato tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 46- (1) Bu Yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

Yönerge'nin Kabul Edildiği Senato Kararı'nın,	
TARİHİ	SAYISI
25.08.2021	2021.27.159.